

GLAS SVOBODE.

Slovenci-bratje združimo se! V slogi je moč!

Stev. 3

Chicago, Ill. 15. januarja 1904.

Leto III

Rojaki v W. Va. pozor!
R. J. Copeland iz Denvera, Colo., superintendent "Colorado Fuel and Iron Company", se mudi že od 7. jan. v Grafton, W. Va. in nabira ljudi za vpremgokope koloradskih kapitalističnih družb. S temi, takozvanimi "akabi," upa uničiti pravični štrajk; saj tako nekako se je mož izrazil na poročevalčev vprašanje. Tudi se je pohvalil, da je nekaj takih ljudi že nabral.

Rojaki, bodite oprezni in ne hodite kapitalističnim hijenam na limanice, prvič v interesu svojih nesrečnih sobratov — štrajkarjev, ki se težko bojujejo za svoj vsakdanji kruh in drugič v lastno korist, ker imeli vas bodo tedaj, slabše, kakor neko živino. Kdor ti mu ne verjame naj še enkrat pazno prečita pismo v "Glasu Svobode" v 2. št. tl. pod zaglavjem "Premogariji spoznavajo krvoločnost magnatov." Pismo je verodostojno.

Slovenska narodna jednota.

Čas hiti. Ni več dolgo do časa, ko se snidemo v Chicagi z raznimi delegati, raznih starih in novih prijavljenih društev, da se posvetujemo in ukrenemo skupno v skupni blagor celi jednoti; v korist vsacega posameznika, ki bo združen pod zastavo napredka.

Začetek glavnemu zborovanju bo določen v kratkem natančno v "Glasu Svobode"; nič več se ne bomo tolašili s preložitvijo. Zato je pa treba, da se pripravljamo z vso poštrevnostjo in pridnostjo na celi črti. Tako menimo ja potrebno, da se stvar o naših načelih in mnenju še danes malo pretresa, da se bomo padli skupaj čisto neenotnih misli, kajti stvar bo stala kolosalnega dela, kateremu ne moremo biti kos brez vsake priprave. Mnogo društev, starih in novih, je, ki bi naznanila svoj pristop, a ker jim je namen novo ustanovljeno jednoto neznan, se z dvomljivostjo zadržujejo s pristopom. Da se tem zoprekam, ki so očividno na škodo razvoju naše ideje, odpomore in izogone, hočemo na tem mestu nekoliko o tem spregovoriti.

Vsak posameznik, kakor tudi celotna družina so radovedni, kake pravila, oziroma kako stališče bo zavzemala bodoča jednota. Društvo "Slavija" v Chicagi, katero je prevzelo vse tozadevno poslovanje in ki je kot temelj bodoči stavi narodne jednote, ima vso stvar v rokah in urejuje na priprav, do robe glavnega zborovanja, ko se bo jednota proglasila za uradno poslovaje. Poleg družini odborov in uradnikov, ki so vsi začasni do prvega sestanka vseh delegatov, ima tudi, nalašč za to postavljeni gospodarski odtok, svojo posebno nalogo. Bavi se izključno le s pripravo pravil, katera se bodo predložila došlim delegatom na zborovanje, v pretezanje. Posamezne točke se bodo potem odobrile, ali pa zavrgle, z ozirom na število oddanih glasov. Ob enem so naproseni vsi delegati, ali pooblaščenici prijavljenih društev, da prineso s sabo kakke točke, ki bi se dale v pravila kot jednota v korist. Pri tem se moramo ozirati vsi tudi na duševni razvoj našega, v tem oziru močno zaostalega naroda. Usmrtnina se bo določila na glavnem zborovanju istotako bolna podpora po številu članov. Stara društva se sprejemajo v jednoto, kakor so sestavljena; društva pa, ki se na novo ustanovljajo, v ta namen, so naprosena, sprejemati v svojo sredo samo ude od 18. do 45. leta. Delujmo skupno vsi v občo in sebi korist. Kreпки "Naprej", bodi nam vedno pred očmi!

Fr. Petrič, prv. tajnik gospodarskega odtoka društva "Slavija".
Opom.: Zgornje je bilo pri sebi prečitano in sprejeto. Vsa društva, stara in nova, ki imajo namen pristopiti k slov. narodni jednoti, naj blagovolno zanesljivo do 1. februarja naznaniti natančno število udov in starost istih.

Za začasni pripravljavni odbor "slov. narodne jednote":
Frank Klobučar, predsednik;
Anton Mladič, I. tajnik;
Vsa pisma je adresirati na:
Anton Mladič-a, I. tajnika društva "Slavija", 134 W. 19th Str. Chicago, Ill.

Občina in cerkev.

(Očrtal P—č.)

Kadar se govori pri nas Slovenceh — posebno tu v Ameriki — ki smo slučajno rimskokatoliškega veroizpovedanja, o občinah, farah itd.; takrat se vedno brezpogojno misli na cerkev in njene oblasti, odkoder naj se — ne vemo zakaj in iz kakšnih razlogov — urejuje in upravlja občina, oziroma fara, ki naj potem tvori vobče katoliško gospodarstvo. Kdor ni indiferenten, lahko hitro razvidi, da je beseda "katoliška" z vso natančnostjo preračunjena na nevednost mase; da služi najbolj hinavskemu namenu in ki se z vso gotovostjo raztega na vsacega posameznika kot vpliv, na versko dogmatični čut. Na ta način torej ni čudo, da se pri večini naših rojakov jednostavno misli, da smo mi radi cerkve tu in ne cerkev radi nas.

Ta točka je precej zvitna in jo nerazumen človek nikakor ne zamore tako hitro zapopasti.

Istina je, da ima ta zadeva nekaj historičnega na sebi, neke ostanke iz prastare dobe, ko se je vse družabno življenje osredotočevalo okoli patrijarhalno dogmatičnih tradicij.

Za tedanje čase, ko so se vsi prišči rimskokatoliške cerkve, kot svete vere, borili z ognjem in mečem proti drugovernikom in s terorizmom tiskali te k tlom, bilo je tako patrijarhalno življenje tuintam umestno, deloma celo potrebno; kajti narod, ki je bil že enoveren, — "utrjen" v tej veri — je moral hoditi skupaj, združen in kot tak šele se je zamogel uspešno bojevati proti drugovernem in jim eventuelno napovedovati vojske; toda danes, v času osvete, ne moremo odobravati take skupnosti, ki je le nekakša ovira napredku. Splošno pa, ako hočemo tedanje, no — in tudi današnje cerkveno vprašanje resno prevdariti, potem moramo odkrito priznati, da, ako se je šlo na celi črti le za vero, da jim je bila ta vedno in jim je tudi danes edino-le politika in pri tem ni kak ideal ne. Glavna naloga jim je bila in jim je ostala še danes, potom verskih dogmov nakupičiti si velikanska bogatstva, katera omogočujejo sedaj vsakojakim cerkvenim dostojanstvenikom in njihovim pristaišem uživati življenje v polni meri in terorizirati nevedno ljudstvo na vse strani. Druzihi problemov cerkev nikdar ni imela in jih tudi nima, razven morebiti obdelovanje polja. Fanatizem je bil vselej visoko čislán in je absolutno odločeval, celo s psihološnega stališča, tako, da so smatrali verniki ves ta svet le za nekako hudčevno delo.

Kakor je bilo to glede verskega vprašanja, tako so se tudi vse druge stvari sukale okoli enih in istih gospodarjev — verskih fanatikov. Ni čudo torej, da so se zbrali tu in najbolj zavreženi elementi, ki so hoteli eden drugega prekositi v divjanju proti onim, ki so se "predzrili" izreči kako prosto besedo. Smatrali so se edino poklicanim, odločevati v verskih in posvetnih vprašanjih. Odtod tedaj izvira tisto strašno preganjanje nedolžnih ljudi, ki so bili na sumu, da so brezverci. Na tisoče, tisoče nedolžnih oseb je bilo sežganih na gromadah, baje "Bogu v čast in večjo slavo" — pravo pravcato paganstvo!

Višji krogi take cerkvene progresivne, so bili torej skoz in skoz edini narodni voditelji in upravitelji posameznim občinam, ki so skupno tvorile versko "karakteristično" falango.

Tako je bilo nekaj v veliki meri; a časi minevajo. Kar se je smatralo pred tisoč leti kot za najbolje in najmerodajnejše, se obsoja danes za najnesmeleje. Tako je moralo priti tudi s cerkveno stvarjo in njeno krvavo, zgodovinsko žaloigro; kajti, med tem, ko so se prvenci katoliške cerkve bojevali napram raznim "navideznim" nasprotnikom z najbrutalnejšimi sredstvi, so prišle mase ljudstva, ki so si že osvojile zavestnost, do spoznanja, da ima cerkev preveč

krvavih madežev na sebi, da bi se zamogla imenovati — "Kristova vera". In tako je prišlo tisto, kar je bilo pričakovati in kar v zakonu narave nikdar ne izostane, t. j. — odpor. Čim večji je pritisk, tim večji in jednostavnejši je končni odpor! Pritisk na mase ljudstva z brutalno in poneumnjevalno taktiko, je le tako dolgo mogoč, dokler se ljudstvo vsaj malo ne, izobrazí, ko pa se je slednje zgodilo — bodisi še tako v malenkostnem številu — nanese veda nevidno v mase ljudstva kal revolucije, ki po razmerah, v katerih se narod nahaja, vsikipi in se razširi z izbruhom elementarne sile, katerej ni kos nobena človeška roka, niti bajonet in ne topovi. Da, tako je moralo priti in kdo naj bi se temu čudil!

Med tem, ko so prvaiš katoliške cerkve drli kot Turki, da ovekovečijo novo vero — in pomorili jednostavno vse naokrog, kar se jim je zoperstavilo, so se čedalje bolj množili emancipirani elementi v katoliško-cerkveni falangi ter skušali preprečiti to barbarično, za človeštvo vobče, sramotno početje.

Seveda so šli cerkveni fanatiki hitro zopet na delo in morali so prvi, ali svoje obsodbe javno preklicati, ali pa so bili živi sežgani na gromadi. Gromade pa, ki so golete v teroristične namene, so bile zajedno najmočnejši protesti in splošni odzivi v narodu. Protiduh je postal s časom neukroten in ljudstvu. Duševni velikani so se pojavljali na obzorju in vedno večjem številu — cerkev, oziroma tedanje krvoločne je sprelataval strah in ne — zaman!

Tedaj, ko je zavladal vsaj deloma novi duh srednjega časa, ki se je porodil v spricho tacih nesramnih činov, je zavladalo to rimskokatoliški cerkvi in njenim krogom nepopisen moralen udarec. Duhoviti večinoma posvetni elementi, katerim je bilo v resnici za narod, so proti takovemu divjemu početju najodločnejše nastopili z raznimi moderno-znanstvenimi dokazi, katerih cerkev, seveda, ni hotela priznati, ker je vedela, da bi moderno znanstvo oslabilo staro luč vere in upostizne nazore o rezervnosti tega sveta. Bojna sila je rasla od dne do dne v masah. Narodni močje, mnogokrat učenjaki, so provzročili, da se je moderno znanstvo obrnilo v vsakem oziru v splošno korist in v nadomestitev vere kot vobče celote. Kulturna dejanja so našla svoj pot v mase ljudstva.

Ustanovljala so se vseučilišča, na katerih so se predavali važni predmeti, kakor: kemija, fizika, geologija, astronomija itd. itd.; nastopali so filologi, filozofi, katerim cerkev ni mogla do živga. Novi uk je imel velike posledice, kajti, kar se je tu učilo, se je tudi znanstveno dokazovalo. Nasprotno pa je učil in se učil verski nazor stvari, ki se ne dajo dokazati; ki jih je treba le verovati in ki so v diametralnem nasprotstvu s dokazano vedo...

Od tedaj, ko so se pojavili prvi nastopi napram takemu postopanju katoliške cerkve, je nastala za hio silna katastrofa; kajti, od tistega časa, ko je cerkev (pozneje) prvič morala brez obotavljenja priznati, da se naša zemlja suče in da je ista okrogla — v kar se prej dolgo ni hotela podati, vzlic proučenim znanstvenim dokazom — je zgubila cerkev največji svoj vpliv in njen glavni stebel o rezervnosti tega sveta, je bil omajan. Toda cerkveni krogi so se znali še vzdrževati in si pomagati — računajoč, seveda, še na število manj zavednih — čeprav je ta druga pripomoč daleč v ozadiju prejšnjega absolutističnega gospodarstva. Ne smemo pozabiti tudi na dejstvo, da so cerkveni krogi dobili v svojo sredo razne maskirane filologe in duhoborske filozofe — oziroma ljudi, ki za plačo vse store — ki so se svojeglavno postavili na nasprotno stališče z modernimi filo- in socijologi. Taki ljudje računajo le na politične manevre, v katerih ima klerikalna stranka še danes — žal, precej vpliva.

(Konec prih.)

Ameriške vesti.

Clovekoljubljen delodajalec.

Zupan Samuel M. Jones iz Toleda je glava tovarne, kjer je uslužbeno veliko delavcev. V novoletnem poročilu družbe se odkrito zavzema za delavca, trpina. Zupan Jones priporoča, da bi vsaka tvrdka in vsako podjetje devalo del dobička na stran, iz česar bi se jemala pomoč ranjenim in pohabljenim delavcem. Dalje se zavzema, da v to svrhu humanitete, prenovi vsako podjetje svoja pravila, saj to je človeška dolžnost.

"Zakaj bi ne imela vsaka tovarna gotove svote, da se delavcu, ki si je pohabil roko ali zlomil nogo, izplačuje mesečnina za časa njegovega dobičkarja-kapitalista in bolezní, ko ima gotovo vsako podjetje naložene svote v popravo polomljenih strojev, ali v prenovitev starih."

"In ko se primeri nesreča, da je reditelj družine v tovarni ubit, zakaj bi ona družba ne zavzela njegovega mesta v prizadeti družini vsaj v toliko, da bi jo preskrbovala z živžem in stanovanjem, saj je bila vendar odvisna le od zaslužka pone-srečnega."

"Mislim, da bi se morali vsi delodajalci odločiti za tako prenovitev; in še več, to delo pravičnega, nas bo toliko utrdilo v humaniteti, da bi vsak početnik kakega podjetja računal vže naprej na take prepotrebne izdatke in zopet bi odvzeli delavcu čno izmed več krivic, katere prevladujejo dandanes."

"Ubožno ljudstvo se ne bi potem ostavljalo pod advokatsko milost in nemilost, ter bi ne bilo podvrženo vsakojakim odločbam sodnij in sodnikov, ki vsaki nesreči pripisujejo posebno neprevidnost ali nepazljivost ranjenega ali ubitega moža, da s takimi zagovori odvrtaajo svojo odgovornost nesreče od posameznega dobičkarja-kapitalista ter jo obesimo državi v nepotrebno breme."

Res že stopajo na dan močje z blagimi čutili toda še vse premalo napravn' toliki masi izkoriščevala-kapitalizma."

Senator Diedrich oproščen.

Sodnik Vanderverter na državnem sodišču v Omahi je 8. jan. nagovorjal porotnike, naj senatorja Diedricha priznajo nedolžnim. Diedrich je bil postavljen pred sodišče, ker je sprejel večje svote denarja od različnih strank, katerim je potem pomagal do poštih služb. Sodnik Vanderverter trdi, da se je godilo to med 28. marcom in 2. decembrom l. 1901, ko Diedrich ni bil uslužben kot senator. — Čudno res! Mi se vendar držimo izreka, da vrana vrani ne izkljuje očí. Kapitalistični švindeli, to vse!

"Mother" Jones nevarno obolela.

Mother Jones, prijateljica premogarjev, delavcev vobče, je v Trinidadu, Colo., nevarno obolela. Tako se nam poroča z dne 9. jan. Mother Jones je 64 let stara in je igrala v vseh premogovnih štrajkih prvo ulogo, tudi sedaj stoji v zvezi s štrajkatji v Coloradi. Želimo od srca, da bi si blaga dama kmalu zopet opomogla in delovala še dlje v prid trpečega naroda.

Nevarno pretepli svojega učitelja.

Alvina Ruwanya, učitelja okrajne šole v Wayne County, W. Va., so 8. jan. njegovi učenci, iz šole domov idočega, napadli in mu tako silno prerehlali kosti, ča so morali nezavestnega odpeljati v njegovo stanovanje. Zdravniki imajo malo upanja, da bi okreval. Vzrok napada je bil, ker je nekoga učenca poslal domov zaradi slabega obnašanja.

3 cente vožnja po Clevelandu.

Zupan v Clevelandu, O., Tom L. Johnson, je predlagal v mestnem zastopu, da bi se vožnja na pouličnih železnihcah znižala od 5 na 3 cente. Predlog je bil sprejet 12. jan.

Brez dela in jela.

Nad 100 Madjarov in Slovkov je vlomilo 12. jan. v "Steel Company Mill" v Sharonu, Pa. V to jih je prisilil glad, ker so že dlje časa brez dela in se v dotični tovarni še

vedno ne misli pričeti z delom. Delavci so se polastili strojev in začeli uničevati vse, kar se je dalo. Še le mestni policiji, katera je prihitela polnoštevilno na lice mesta, se je posrečilo pomiriti gladne delavce.

Ženska bila možki.

V Sucor Creek, Oregon, umrla je 12. t. m. neka ženska, katero se je imele splošno za možkega. Zvala se je Joe Monaghan. Ko je pogrebnik pripravil vse potrebno za pogreb in slednjič truplo preoblekel, je iznašel, da je isto ženskega, ne možkega spola. Joe Monaghan je bila ena najbolj izurjenih "cow-boy-ev" (pastirjev) v državi. Pasma je živino čez 25 let in nihče ji ni bil kos v streljanju, bodisi z revolverjem ali puško. Stara je bila 54 let. Volila je vedno z moškimi in sedela večkrat v porotnem odboru pri višjih sodiščih.

15 let v zaporu.

Ellsworth de France bil je pravkar izpuščen iz ječe v Sioux City, Iowa, kjer je prebil 15 let radi ukradene 2 centa poštne znamke. Tako se dela z revnimi. Med tem pa, ko se nas kaznuje, kakor da bi pomorili vsaj 10 kapitalistov, se visokorodni lumpje popolnoma pardonirajo. Tako zavzema tudi Perry Heath častno mesto v Zdr. država, vzlic temu da je pomel vse poštne departement v Washingtonu. Zakaj to? Zato, ker je voditelj in tajnik nacionalne republikanske konvencije in strastni nasprotnik socializma.

Razgled po svetu.

Socializem na Ruskem.

Tudi na Ruskem se je začel socializem zadnji čas uspešno širiti. Te dni je imela socialna demokratska stranka svoj prvi skupni sestanek, na katerem so se razmotrivali razni predlogi glede uspešnejšega razširjanja socializma med zatiranom ruskim narodom. Na ta prvi kongres so prišli zastopniki iz vseh krajev Rusije, celo Kavkaz je bil zastopan po svojem delegatu. Zborovalci so proglasili že obstoječi list "Iskra" svojim političnim strankarskim organom. To je jako znamenit pojav na političnem polju v Rusiji, to tembolj, ker se je socialnemu gibanju pridružila večina ruskih visokošolcev.

Saravov in papež.

Vatikan je naznanil prijateljem Saravova, voditelja makedonskih vstaveh, da ga bode papež sprejel, kakor vsakega drugega tujca. Papež je torej nekako odrekel avdienco, za katero je baje prosil Saravov. Ta odredba je Saravova in njegove prijatelje hudo zadelo, ker so upali, da bo vsaj katoliški papež v prid nesrečnih Makedoncev posredoval.

Saravov in Garibaldi.

Boris Saravov, neutrastni voditelj makedonskih vstaveh proti krumim Turčinom, je dospel 11. t. m. v Rim. Odkar mu je papež odrekel avdienco, si je vzel v nalogo, pregovoriti generala Ricciotti Garibaldija, da bi vodil ta prihodno spomlad prostovolcev v boj proti Turkom, za svobodo nesrečnih Makedoncev. General Garibaldi je znan že iz grško-turške vojne kot vo-

ditelj prostovolcev.

Vse, samo če nese.

Z dne 12. t. m. se poroča iz Rima, da ima Boris Saravov za seboj večje število ikofov, kateri so pripravljene z vsemi svojimi verniki prestopiti takoj iz pravoslavne v rimskokatoliško cerkev, ako jim Vatikan nakloni svojo pomoč proti Turkom. Vest še ni uradno potrjena.

Zadnji Buri prisegli.

500 Burov se je odpeljalo 9. t. m. iz Ahmadnagara v Durban, Natal. Živeli so v progmanstvu še izza časa angleško-burske vojne. Na pogovarjanje generala Delareja so prisegli zvestobo vsi svojim največjim sovražnikom.

Rusija in Japonska.

Iz Pekinga se poroča, da je sporočil kitajski poslanec iz Tokije na Japonskem predsedniku zunanje kitajske diplomacije, da je ruski odgovor na japonske predloge neugoden, ter da bo morala Japonska, ako Rusija od tega ne odstopi, prijeti za orožje. Po drugih poročilih je pa vsemu temu kriv napaden prevod. V zadnjem slučaju priporoča Japonska, da Kitajska vzdrži popolnen red v državi ter da čisti tujce, ker bi sicer druge države porabile nasprotno obnašanje Kitajske za vzrok napada, kar je zelo preseščeno Kitajska, katera misli, da je vojska neizogibna.

Nemški poročevalec iz Petrograda poroča, da so vse homatije bolj nevarne, kot se sploh piše, da je tudi Rusija tega prepričanja, a da časopisi vse olajševalno opisujejo, kar pa carju nikakor ne ugaia.

Japonski poslanec iz Anglije pravi, da vsa ruska pisanja nimajo dosti pomena, ako ne pripozna Rusija kitajsko nadvlado nad Mandžurijo, kar pa Rusija le navidezno priznava, med tem ko pa odločno nasprotuje japonskim zahtevam, kar je ravno kočljiva točka.

Poročevalec.

Veliki čikaški dnevnik "Chicago American", je že poslal svojega poročevalca na daljni vzhod, da bo poročal o razmerah rusko-japonskih homatij, ali o uspehih bajevne vojske. Mr. Jack London si je pridobil to zaupanje z izvrstnimi modernimi spisi, ter kot časniški poročevalec v Klondikah.

Papež in dekoltrirana ženska prsa.

Martin d'Antas, portugalski zastopnik v Vatikanu ter dekan diplomatov, zanikuje vest, da mu je papež zapovedal, prepovedati nositi damam globoko izrezane obleke, ker so te baje s svojimi na pol golimi prsi preveč razdraževale živce kardinalov ter drugih prelatov. Pač je papež res pri neki priliki v šali omenil, da bi bilo želiti, da se ženske oblačijo v visoko izrezane obleke. — Prideti pa moramo, da bi bilo želiti, da bi farška banda ostala vedno le pri prsih, a v svoji "naivnosti" nič več tavalja še dalje v — "prepad" morale.

Evropska trgovinska zveza.

Uplivni močje iz vseh delov Nemčije so se zavzeli za nekako centralno evropsko trgovinsko zvezo, katera namen bi bil, združiti Nemčijo, Avstrijo, Ogrsko, Švico, Holandsko, Dansko, Skandinavijo in baje tudi Balkan, v svrhu celokupnega carinskega tarifa, da bi se v slogi uprli ameriški konkurenci.

Socialni klub v Clevelandu ima svoje redne seie vsak petek ob 8. uri zvođer na Clifton Sr 13.

*****

Peti veliki...
Maškeradni ples
PREJEDI
Društvo "Slovenija" št. 44 C. S. C. P. J.
v SOBOTO DNE 30. JANUARJA, 1904.
v Popovičevi dvorani,
587 CENTRE AVE., NA VOGALU 18. UL.
Najlepšim maskam bo razdeljeno 14 daril
v vsakem \$150.
Začetek to no ob 18 uri svečer.
K mnogobrojni udležbi vabi ODBOR.
Vstopnina za osebo 25c.

"Glas Svobode"

Prvi svobodni list za slovenski narod v Ameriki. Izdajatelj in urednik: MARTIN V. KONDA, FRANK M. MEDICA

"Glas Svobode" izide vsaki teden in velja za Ameriko: za celo leto --- \$1.50, za pol leta --- 75c. ZA EVROPO: za celo leto --- kron 10, za pol leta --- kron 5. Posamezni list po 5 centov.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY] is the only union labor paper in America; edited & published every Friday in the Slovenian language by M. V. KONDA, & F. M. MEDICA.

"Entered July 2, 1903, at Chicago, Ill., as second-class matter, under Act of Congress of March 3, 1879"

Subscription \$1.50 per year. Advertisements on agreement.

Naslov za dopise in pošiljave je sledeči:

"GLAS SVOBODE" 563 Throop St. Pilsen Sta. Chicago, Ill.

•• DOPISI. ••

Iz Pueblo, Colo. nam piše prijatelj in somišljenik, g. John Hennigman: "V četrtek 7. januarja imeli smo tukaj večerasto poroko. Vzela sta se g. Josip Kolar in gđ. Katy Grabek, tu splošno znana rojak in rojakinja. Po poroki sta obiskala novoporočenca, v družbi svatov, vse svoje znanee in prijatelje. Zabava je bila potem na domu jako animirana. Gostje so se dobro odzvali z darili. Novoporočencema kličemo vsi prijatelji od srca: 'avela srečna in vesela vaskozni Vajinega življenja!' — Tudi mi prinašamo novemu paru svoje čestitke!

Iz Pueblo, Colorado.

18. dec. dospela sta v Pueblo Charles Moyer, predsednik Western Federation of Miners in Maks Malič, predsednik krajevne unije v Denveru, z namenom, da bi ustanovila tukaj krajevno delavsko unijo. Par dni prej se je mudil pri nas rojak Nick Miketič, katerega sta prvoimenovana poslala naprej, da jima preskrbi potrebno dvorano za zborovanje. To se je zgodilo. Zarental je dvorano društva sv. Jožefa za en večer in plačal naprej \$15. Ko je to zvedel naš dični gospod nunc, primumknjeni Ciril, je poklical takoj k sebi svoje aposteline in jim zaulkazal delovati na to, da se unijskim možem ne odpre dvorana društva sv. Jožefa. Ali opekeli se je hudobni duh v podobi maziljenega (???) Cirila in njegovih apostelov. Društvo je že sprejelo \$15 dohodnine in proti temu se ni dalo ničesar opraviti. Prvi apostel, J. S., moral je izročiti ključe od dvorane, v kateri se je takoj potem odprlo živahno zborovanje za ustanovitev krajevne slovenske unije. Cirilo ministrstvo, obstoječe iz tajnika makedga viteza R., glavarja koštrunov, brumastega Well, well, well, M. G.; predstojnika bedakov, J. S. in Meckskanerja J. J. — prvi slomorezi vsi skupaj — se je sicer zbralo dan poprej pri "ta malemu Janezku" na protestno sejo, a skleniti ni moglo nič pametnega — vzlic vsemu "priduševanju" — pač pa je konstatiralo, da so se sešli pri R. sami pravcati osli. Vse vprek so vpili dični prijatelji delavstva: dvorana je naša, v dvorani sv. Jožefa ne bodo držali unijisti svojih meteng itd. No, unija se je pa' kljub temu v isti dvorani ustanovila. Takoj pri prvi seji se jih je vpisalo 285 vrlih mož. V odbor so bili voljeni rojaki: Nick Ladovinac, predsed.; Frank Klemensič, tajnik, in Dan Radakovič, blagajnikom. — Rojaki, pristopite k delavski uniji, katera je le vam v korist in ne poslušajte tistih farskih svetohlincev. Ogibajte se jih vedno in povsod, kajti oni so vam le takrat prijatelji, kadar vas rahijo, obrnejo vam hrbet pa, kadar vas ne rahijo, ali celo vi od njih kaj maledga prosite. K sklepu prosim še društvo sv. Jožefa za pojasnilo, ako je res dotična dvorana J. J. in M. G.? V tem sločaju ni bilo umestno, da bi se napr. družba sv. Jožefa odzvala iz dvorane ...

Mrs. M. M. and Mrs. K. P. iz Leadvilla, Colorado.

Čujte nekaj novega. Naš preljubeznivi lump, far Perše, je avanziral, postal je pravi "gaspud". Sedaj, ko so mu naši kratkovidnejši zložili lepe novice skupaj za farovž, se je kar nakrat domislil, da mu je treba tudi mlade kuharce. In res, poslal je nekemu 18letnemu dekletu v staro domovino vojni listek ali tikek in tako bo imel kmalu ono srečo, da bo kar doma izdiral tru dekletu. Sicer se mu je pripetila mala nesreča, a kaj to njemu mar, končno vendar ne bo on škode trpel, pač pa oni, ki mu tako radi izročujejo svoje zadnje, s krvavimi žulji zaslužene novice. Kupil si je namreč eno hišo, katero je nameraval preurediti v farovž, a spodletelo mu je za enkrat. Hiša mu je pogorela do tal. Naši Kranjci imajo res smolo. Treba bo novih visokih prispevkov. Pa še eno drugo novico imam povedati. Kaj tacega ali enacega nisem pač še nikdar slišal, še manj pa sarn doživel. 9. decembra imel je Perše mašo, pozabil pa si je pri tem opravilu natakiniti tisto "plahito", ki je pravimo po domače "plašč". Ko je z mašo dospel do tiste točke, ko bi mu moral ministrant privržiti imenovano plahito, ni imel zadnji za kaj prijati in porotal je to maziljenemu nuncu na uho. Prikloni a mašo in podati ...

in nadomestil z imeni onih protidelavskih kričočev. Ako se pa dotične zarobljene osebe le napihujejo z društvenim imetjem, naj se da vsaki posebej zasluženo brco. Društvo mora na vsak način varovati svoj ogled, že dolžnost to zahteva. V kratkem zopet; te kričočce razmere se morajo prej ali slej odpraviti. — Pozdrav vsem bralcem vrlega lista Glas Svobode in na mnogaja srečna leta somišljenikom. Svobodni list po 5 centov.

Iz Globevilla, Colorado.

Neki rojak iz Elyria, Colo., se pritožuje, da nima nič kaj veselega poročati čitateljem vrlega lista "Gl. Sv.", da so Hrvatje zapeljivi in oznanjevalci vere itd. Istina, Hrvatom se prav nič slabo ne godi, ker se drže svojih postav, ne tako Ribničani. "Prmejdus, delam pa kot huduč" se glasi z njihovih ust. Nekateri Ribničanje so res vrli možaki, škoda, da jim delajo mračnjaki tako sramoto. Delati bi makari kot Kitajec, za 50 centov, 48 ur na dan, ako bi štel dan 50 ur. O osemurnem delu nočejo ničesar vedeti — res žalostno. Dopisnik se pritožuje, da mu unija noče pomagati. No, ta bi bila lepa. Pred štrajkom razgrajaj proti delavski zvezi, zdaj, med štrajkom, bi pa hotel od nje živeti. Tako se ne gremo, g. dopisnik. Po smrti je prepozno obžalovati svoje neumnosti. To pa vemo, da unija vsakemu pomaga, ki se drži njenih zapovedi. Nikakor pa ni mogoče, da bi en hlapec dvema gospodarjema zvesto služil, kakor je brezmišelnost, da bi šel kdo skebat in bil ob enem tudi v uniji. Skrajno neumno je tudi besedičenje, da si zamore le oni pomagati do katkega pobožjaka, ki je zmožen angleščine, kdor je v uniji, nima tako velikanskega pomena, zna li čotičnik angleško ali ne, sicer pa, kdor se čuti zaručanega, bi moral poslušati pametne nasvete svojih pametnejših rojakov. Smešno jako smešno je, da se sedaj skabi pritožujejo, da jim unija ne da nikake miloščine in da se jih na cesti, vračajoče domov, napada in dobro pretepe. Poštenim ljudem ni pač treba iskati skrivnih potov in voditi policiste s sabo, kadar se kam napotijo. Njim se ni treba bati za svoje glave. Na nadaljno kvasenje o dvakratnem premisleku, predno se enkrat kaj izgovori, odgovorimo tudi mi lahko, premislite trikrat prej, predno greste enkrat skebat. Naj bodo le nabite puške obrnjene proti skebom, toda razumite dobro, oni se najbolje smeje, ki se zadnji smeje. Unijske vrste so krepke, nevstrašene in delavne. Vemo pa tudi dobro, da le tisti skebajo, ki niso prej še nikdar, ali vsaj malo delali, ki so se hvallili, da imajo dosti denarja, a niso mogli vstrajati s poštenimi delavci dva meseca. Laž je, da morajo Kranjci stradati. Ničče ne trpi glada, bodisi unijst, ali neunijst, samo da vstraja zvesto na štrajku; kdor pa je šel skebat, ni krop ne voda, to bo vendar sleherni razumel. Podlo je torej blatenje unijskih uradnikov širom Amerike. H koncu, bratski pozdrav vsem zavdnim rojakom in rojakinjam po vsi Ameriki. Živeji Hrvatje in — podpirajmo in napredujmo z "Glas Svobode".

Mrs. M. M. and Mrs. K. P. iz Leadvilla, Colorado.

Čujte nekaj novega. Naš preljubeznivi lump, far Perše, je avanziral, postal je pravi "gaspud". Sedaj, ko so mu naši kratkovidnejši zložili lepe novice skupaj za farovž, se je kar nakrat domislil, da mu je treba tudi mlade kuharce. In res, poslal je nekemu 18letnemu dekletu v staro domovino vojni listek ali tikek in tako bo imel kmalu ono srečo, da bo kar doma izdiral tru dekletu. Sicer se mu je pripetila mala nesreča, a kaj to njemu mar, končno vendar ne bo on škode trpel, pač pa oni, ki mu tako radi izročujejo svoje zadnje, s krvavimi žulji zaslužene novice. Kupil si je namreč eno hišo, katero je nameraval preurediti v farovž, a spodletelo mu je za enkrat. Hiša mu je pogorela do tal. Naši Kranjci imajo res smolo. Treba bo novih visokih prispevkov. Pa še eno drugo novico imam povedati. Kaj tacega ali enacega nisem pač še nikdar slišal, še manj pa sarn doživel. 9. decembra imel je Perše mašo, pozabil pa si je pri tem opravilu natakiniti tisto "plahito", ki je pravimo po domače "plašč". Ko je z mašo dospel do tiste točke, ko bi mu moral ministrant privržiti imenovano plahito, ni imel zadnji za kaj prijati in porotal je to maziljenemu nuncu na uho. Prikloni a mašo in podati ...

v žagrad po plahito, je bilo eno. Še let, ko se je ogrnil, nadaljeval je zopet z mašo. — Pogledite, dragi rojaki, tacega kutarja imamo med sabo, tu v Leadvillu. Drugikrat bo pozabil glavo pri svoji kuharci. Kedar bo vendar napočil tisti čas, ko bomo začeli pometati s takimi maziljenimi ničvredneži. Rojaki, naročite se na "Gl. Sv.", kajti edino on nam čisti možgane v Ameriki in nas vzdiguje iz smrdljivega farskega prahu.

Leadvillski svobodoljub, iz Globevilla, Colorado.

Uverjen sem, da mi odstopite nekoliko prostora v nam priljubljenem listu "Gl. Sv." — Dragi bratje in čitatelji! Kakor ste čitali v 1. številki "Gl. Sv.", piše neki skab iz Elyria, Colo., čez Smelter unijo št. 93 W. F. of M. in pravi, da so prišli nekakovi Hrvatji in nam obljubovali hribe in doline, ako gremo na štrajk. To je vse dobro, res smo šli na štrajk, ali dotični dopisnik je velik lažnjivec, ko meša vmes Hrvatje, katerih sploh zraven ni bilo. On še ne ve, kaj je Kranjc in Hrvat; skoraj gotovo misli, da sta koza in oseč enaka — jaz pa pravim, da je tu vsaj nekaj razločka; sicer pa, Hrvat ali Kranjc, bratje smo si vsi, le skabi in unijsti ne. Skab piše dalje, da nam je W. F. of M. obetala podporo, dala pa ničesar. Zopet laž, resnica je pa, da dobivamo unijsti redno obljubljeno podporo, skabi seveda ne, kar je po mojih skromnih mislih popolnoma prav. Torč, unijsti dobivamo plačano stanovanje, dobivamo premog za kurjavo in potrebni živež, kakor groserijo, meso itd. Unijstki poštenji delavci pač ne moremo zato, če to dejstvo jezi skabe vsak posvoje. Dopisnik pravi dalje, da moramo ležati pod milim nebom. No, mi o tem pač ničesar ne vemo; ako morajo skabi spati na prostem, tedaj gotovo mi unijstki delavci ne. Za nas skrbi unija, kakor mati za svoje otroke. Če se pa godi komu krivica iz strani kapitalističnih postopcev, ne smemo zato napraviti unijno odgovorno, kakor tudi zato ne, ako nameri vojaštvo puške na nas in prisili skabe spati na goli zemlji v koloradskih hribih. Dopisnik trdi še, da je prišla neka unijska oseba k Slovincem in jih pregovorila naj gredo zopet na delo. Smešno, kaj tacega ni mogel pač drug storiti, kakor k večjem kak skabski vodja. Bežite no, komu bodete metali peske v oči! Dragi rojaki, ko bi Kranjci ne šli skebat, bi imeli že davno osemurno delo, ali žalibog, da bi Kranjci — kar jih je one vrste — delali najrajši 48 ur na dan, ko bi bilo to sploh na kak način mogoče, potem pa hitro domov v staro domovino in čez 99 dni zopet nazaj na tako delo. V dotičnem dopisu stoji še, da dela v "Grand smelci" 40 Ircev in Švedov, med tem, ko morajo Kranjci baje umirati na cesti. G. dopisnik je gotovo zgubil svoje možgane, sicer bi ne mogel napisati take prisrnodarije. Če se skabom godi po očitnem načinu, nam unijskim delavcem gotovo ne. Laž je tudi, da dela v drugi topilnici 40 mož, ko ista niti ne postuje. Skab piše še, da unija W. F. of M. ne pozna pravega vodstva in da še noben človek ni prodlr z glavo skozi zid. V isti sapi trdi mož tudi, da je unijst in socialist. Hej, unijst pa tak, če bi hotel sploh kdo ti na take limanice; toda kje se bo našla še unijska oseba, ki bi se predznila pisati kaj tacega. Mož mora biti blazen. No, in na solnce bi se tudi ne hotel iti gret s takim socialistom, kajti družega ni slišati od neke posebne vrste ljudi, kakor: "Prmejdus, jaz grem delat, sicer se zamerim bosu". Bedak, v zobe mu plumi, ne pa bati se zamere. "Dragi rojaki, prav iz srca vam rečem, pristopajte k unijam in ne vstrašite se momentalnih skrbi. Prej ali slej mora priti tudi, danes tako zatirano delavstvo do svojih naravnih pravic. Če pa bodemo postopali vedno po mračnjaskem načelu, se nam bodo milijonarji in njihovi zavzemniki še vse drugače rogali, kakor doslej in nas naganjali v svojo korist res kot črno živimo v razne peklenske tvornice. Bodimo res pravi socialisti in delujmo z vsemi svojimi močmi na to, da dosežemo enakopravnost vseh ljudi, da bomo delali vsi za enega in eden za vse, kajti ljudje smo — vsi. — K sklepu želim "Gl. Sv." mnogo naročnikov, predplačnikov — pomoč za pomoč. Joseph Sober Svobodoljub iz Ludysmitha, Canada.

Joseph Sober Svobodoljub iz Ludysmitha, Canada.

Srce nas boli, ko slišno v ta oddaljeni kraj, kako so našli naših rojakov v Coloradu in Castle Gate, Utah, prelomil delavska načela s tem, da so šli, na škodo poštenim unijskim delavcem, skebat v razne topilnice, premog in rudokope. Res sramota za ves narod tako početje. Kako naj pride delavstvo do svojih pravic, ako se najdejo v lastnih vrstah izdajice, ki nekako prodajo svoje sbrate kapitalu na milost in nemilost. Samo enkrat vstrajajmo složno na štrajku in kapitalistični volkovi bodo kmalu računali z delavstvom, saj je ravno delavski stan najmočnejši stan na svetu, samo združiti se moramo in bati se ne makari, da moramo štrajkatí skozi eno celo leto ob samem kruhu in vodi. Večna sramota za vsakoga, ki se postavlja s Kitajcem na isto stopnjo v delavskem oziru. Ako dela on za 80 centov in manj na dan, pokažimo vsaj mi, da imamo smisel do življenja, da hočemo za svoje delo tudi nekaj užiti. Sicer pa naj preslepljeni rojaki nikar ne mislijo, da se s tem kapitalistom prikupijo, ako gredo skebat; obratno, kadar se vsakojaki štrajk poravnava, potisnejo kapitalisti vse take šleve še v večje suženjstvo, kar se dogaja povsod, kjer se prelome delavske zvezne postave. Ko bi si naši rojaki le malec predočili zgodovino o delavskih bojih, bi bili gotovo izvrstni štrajkarji, kajti — že stoletja — kar jim ni kapitalist izsesal, jim je far odvzel. In kdo bo vendar delal vedno za enega ali drugega teh dveh, k večjim kak — bedak. Mi ne smemo misliti le od danes na jutri, to je, koliko nam bo vkral far in koliko nam bo še ostalo za v domovino, marveč delati morami na zboljšanje našega stanja vohče, z ozirom na bodočnost. — Tu smo pričeli z delom še le pred kratkem. Štrajkali smo 4 mesecce in zahtevali priznanje krajevne unije, pristopivše k W. F. of M. Naš lopovski gospodar se je uniji z vsemi šterimi upiral, rekši, da je W. F. of M. socialistična unija. No, moč je deloma dosegel svoj namen. Nastavil je v svojih tvornicah množice Kitajcev za polovično plačo in k vragu je šlo vse. Dela se sicer tu, tudi danes ne manjka, a plača je taka, da se komaj pošteno preživljamo. Drago je vse, bodisi življenjske ali drugi potrebščine. Toda, vzlic še tako slabim razmeram, skab vendar bi ne hotel biti, ker sem pošten slovenski delavec. Živejo socialno bratstvo in živel "Gl. Sv.", da bi imel kar največ naročnikov. John Jereb.

John Jereb.

Zunanje socialistične zmage. V mestni berlinski zastop so bili pri decembarskih volitvah izvoljeni zopet vsi stari soc. kandidati; zraven teh so si izvojevali socialisti še pet novih sedežev. — V Charlottenburgu, predmestju Berolina, je bilo izmed osmih kandidatov voljenih 6 socialistov. — V Longenbergu so dobili 5 sedežev izmed šestih. — V Duernebersdorfu so bili voljeni sami soc. zastopniki, istotako v Oetzschu, blizu Lipskega in v Heissen, blizu Essena. — Na pričakovano dobro so zmagali socialisti v Dantu in Oldenburgu, z 1000 glasovi proti 1.200. — Prvi socialist je bil izvoljen v okraju Schleusingena. — Dva socialisti sta bila izvoljena v Falkensteinu na Saksonskem, z veliko večino. Na Nemškem napreduje socializem vohče zelo dobro; z malimi izjemami zmagujejo povsod socialisti. Prvi maj 1. l. je odločen, da se sestanejo vsi socialistični delegati na konvenciji v Čikagi. Odbor je predlagal v ta namen Čikago in St. Louis; za prvo meto je bilo oddanih 15 in za drugo 9 glasov. Barney Berlyn, predsednik socialnega odbora države Illinois, je dobil naročilo, da preskrbi dvorano, katero bo dovolj prostorna za 500 delegatov. Na protokolu je več važnih političnih in državnih vprašanj, katera se bodo korenito pretrsevala. Dobil \$9000 za zgubljeno roko. Po preteku sedemletnega procesa z Illinois Steel Company je zadnji teden prejel Josef Wierzbicki ček v znesku \$8867,39 kot odškodnino za roko, katero mu je odtrgalo v imenovanju tovarni. Čikaški sodrugi pozor! V nedeljo dne 24. jan. ima soc. klub zopet svojo rednosejo. K seji prideta-tudi državni tajnik in drž. organizator. Sodrugi, pridite gotovo pravočasno vsi. Sestanek v dvorani sodr. Baata, 535 Blue Island Ave. ob 3. uri popoldne.

John Jereb.

Gate, Utah, prelomil delavska načela s tem, da so šli, na škodo poštenim unijskim delavcem, skebat v razne topilnice, premog in rudokope. Res sramota za ves narod tako početje. Kako naj pride delavstvo do svojih pravic, ako se najdejo v lastnih vrstah izdajice, ki nekako prodajo svoje sbrate kapitalu na milost in nemilost. Samo enkrat vstrajajmo složno na štrajku in kapitalistični volkovi bodo kmalu računali z delavstvom, saj je ravno delavski stan najmočnejši stan na svetu, samo združiti se moramo in bati se ne makari, da moramo štrajkatí skozi eno celo leto ob samem kruhu in vodi. Večna sramota za vsakoga, ki se postavlja s Kitajcem na isto stopnjo v delavskem oziru. Ako dela on za 80 centov in manj na dan, pokažimo vsaj mi, da imamo smisel do življenja, da hočemo za svoje delo tudi nekaj užiti. Sicer pa naj preslepljeni rojaki nikar ne mislijo, da se s tem kapitalistom prikupijo, ako gredo skebat; obratno, kadar se vsakojaki štrajk poravnava, potisnejo kapitalisti vse take šleve še v večje suženjstvo, kar se dogaja povsod, kjer se prelome delavske zvezne postave. Ko bi si naši rojaki le malec predočili zgodovino o delavskih bojih, bi bili gotovo izvrstni štrajkarji, kajti — že stoletja — kar jim ni kapitalist izsesal, jim je far odvzel. In kdo bo vendar delal vedno za enega ali drugega teh dveh, k večjim kak — bedak. Mi ne smemo misliti le od danes na jutri, to je, koliko nam bo vkral far in koliko nam bo še ostalo za v domovino, marveč delati morami na zboljšanje našega stanja vohče, z ozirom na bodočnost. — Tu smo pričeli z delom še le pred kratkem. Štrajkali smo 4 mesecce in zahtevali priznanje krajevne unije, pristopivše k W. F. of M. Naš lopovski gospodar se je uniji z vsemi šterimi upiral, rekši, da je W. F. of M. socialistična unija. No, moč je deloma dosegel svoj namen. Nastavil je v svojih tvornicah množice Kitajcev za polovično plačo in k vragu je šlo vse. Dela se sicer tu, tudi danes ne manjka, a plača je taka, da se komaj pošteno preživljamo. Drago je vse, bodisi življenjske ali drugi potrebščine. Toda, vzlic še tako slabim razmeram, skab vendar bi ne hotel biti, ker sem pošten slovenski delavec. Živejo socialno bratstvo in živel "Gl. Sv.", da bi imel kar največ naročnikov. John Jereb.

Slov. del. pev. zbor "OREL"
PRIREDI
V SOBOTO DNE 13. FEBRUARJA V
Hoerber-jevi dvorani
ST. 712 BLUE ISLAND AVE. NA VOĀALU 21. PL.
veleki zabavni večer s plesom in patjem.
Vstopnina za gg. 25c.
Dame v spremstvu gg. vstopnine prosite
Začetek točno ob 8. uri zvečer.
V mnogobrojno udeležbo vabi vljudho vse slovensko in drugo bratsko občinstvo — ljubitelje lepe slov. pesni.
ODBOR.

Svoji k svojim!
Kojakom kot zasebnikom in družtvam
priporočamo tiskarno
Glas Svobode.
Prevzamemo v delo vsakovrstno tiskovino in
vežemo knjige. Cena nizka in točna postrežba.
Vsaki tiskovini garantiramo najlepšo obliko in
ji damo unijski znak. Ne zabite:
Glas Svobode
563 Throop St. Pilsen Sta.
CHICAGO, ILL.
je unijska tiskarna.

Sifkarte! Denarje!
Prodajamo prekomorske voznje listke
na vse dele sveta in od tam sem po najnižjih
cenah. Zveza z vsemi črtami.
Pošiljamo denar v staro domovino po
dnev-nem kurzu točno in zanesljivo.
Nad vse pa priporočamo rojakom in rojakinjam,
čitajte in zanimajte se za list "GLAS SVOBODE"
in podprite ga s 150. centi naročnine na leto.

Thalia Hall. ZA ameriko patentirane
Velika dvorana in gostilna, na vo-
glu 18. in Allport ceste
469 W. 18th St.
se priporoča STEFAN POPOVIC
Harmonike,
izvrstno delo, se dobe samo pri
Slovincu
John Golob
203 BRIDGE ST. JOLIET, ILL.

SLIKA PREDSTAVLJA
uro za dame.
Pokrovi so pretegnjeni z zlatom!
Gold filed, jamčeni za 20 let. Kole-
sojve na razpologo Elgin ali Waltham.
Zdaj samo
\$12.50
Mož, osreči svojo ženo in kupi ji
uro za božično datilico.
Jacob Stonich
89 E. Madison St. Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf
885 Ashland Ave. Telefon Canal 476
Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. de 2. in
od 5.-6. popoldne
Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.
DR. WEISSKOPF je Čeb. in odličen zdravnik, obiskujte
torej Slovana v svojo korist.

OBVESTILO!
Podpisani si usojam naznanjati p. n. občinstvu, da sem prevzel
"Saloon" rojaka Jak. Martinčiča v Summit, Ill. Moje nabelo je
in bode vselej sprejemati rojake najljubnejše, valed česar u-
pam, da se bode tudi meni izkazovala tiata naklonjenost, ka-
kor mojemu predniku. Posetnike prijatelje in c. rojake v ob-
če zagotavljam, da bodo vsak čas postreženi točno z izvrstnimi
smoktami, svežo pivo, raznimi likerji, "Portvini". Tj. nerjvim
vinom itd. Za zabavo novodobno kavgijače. Rojaki stanoj, pri-
jatelj obiskujte me v prvih urah, zvali bodele vsaj tisti znak.
Na zdari o — FRANK KOENIG, o — Summit, Ill.

Delo slovenskega umetnika na svetovni razstavi v St. Louis-u.

Država Colorado hoče v svojem oddelku svetovne razstave v St. Louisu izpostaviti tudi oljnatu sliko črnogorskega kneza, delo Slovenca, gosp. Aleksandra Tomaha. Reprodukcijska predstava črnogorskega kneza v naravni velikosti, krasni uniformi z različnimi redovi in odlikovanji. Predsednik odbora za razstavo se strinja s tem ter pravi, da to slika vreden dodatek umetniškemu delu Colorada. Umetniki se jako laskavo izražajo o umetnem delu ter hvalijo njegova stvaritelja. Sodi se celo, da prekasa slika vse doseženo izdelke te vrste na zapadu.

G. A. Toman je naš rojak, ki je izdelal poleg zgoraj omenjenega dela, še več drugih oljnatih slik, ki tudi ne zaostajajo za prvo, temveč se pričajo o njegovi nadarjenosti in umetniškem okusu. G. Toman je ob enim izvrstnem pisatelju in vsezkoni naprednega mišljenja ter znan bojevnik za delavske pravice. Sodeloval je že pri raznih slovenskih listih v Ameriki in spisal že mnogo podgljivih kot političnih člankov. Zadnje leto, za časa izhajanja družinskega mesečnika pueblske jeklarne, "Camp and Plant", bil je urednik slovenskega oddelka. ("Camp & Plant", je bil pisan v vseh jezikih v Coloradi živčih narodov.) G. Toman je prišel parkrat tudi s policijo v konflikt, radi svojih moderno naprednih idej, katere so se smatralo od nepočetnih anarhističnim, kar je on odločno oporekal. Tudi nasprotna stranika ga je prištevata, zgolj sovrastva in skodeželjnosti, anarhistom, da bi ga odtrgala vsaj neizobraženim in razmer nepoznavajočim rojakom.

Z veselim narodnim ponosom moramo častitati našemu rodnemu umetniku, upajoč, da bo še večkrat oslavil ameriške Slovence med tujkajšnjimi narodi. Mal narod smo Slovenci, a tudi v naši sredi se vzgajajo talenti.

Imenovana slika je bila že delj časa razstavljena v izložbi neke trgovine umetnin v Puebli, kjer je vzbujala splošno zanimanje. Slika lastuje sedaj v Puebli splošno znani Srh. g. Sava Radaković, ki jo je zadovoljen prepustil razstavnemu odboru. Predno se odpošle slika iz Puebla, bo izpostavljena na ogled v tamšnjem umetniškem muzeju v ljudski knjižnici McClelland-a, kjer bo razstavljen izključno izbor najboljših umotvorov.

(To smo posneli iz pueblskega "Star Journal", torej iz lista, ki je visoko merodajen; torej živel naš umetnik.)

"Oles zom' a — ki"

Nam je gotovo jako ljubo, ako naš kdo obišče v našem uredništvu, toda le tedaj, ako se dotičnik obnaša, kakor se pripodobi to posebnemu, značajnemu človeku. Do sedaj se nam je tega glede pripetil le en slučaj — baš zadnji teden — ki je vreden, da se ga malce spominjamo. Da, mož se je vedel, kakor da bi bil "res" kak mladočiški "Bordelbesitzer". Da, res je malo mož, ki bi se znal tako "fino" vesti. Kaj to, ako se človek ravna malce po načelih ameriških bumov. Na to se ne gleda. Kako bi bilo vendar tedaj mogoče, da bi se učiteljstvo "značajnega" moža obesilo na klin in "jurak našega časa" postal posestnik raznih takozvanih "sramotnih hiš". In, po ameriško mora biti človek vendar kar najbolj surov, sicer ni pravi Amerikanec. Ta kdo misli eden ali drugi ki se tukaj narodi; toda mi dvomimo, da bi bilo to pri "pravih" Amerikanih v navadi, zato pa bomo v bodoče take "fino napucane gospodke" kar pred vratu posadili. Danes tukaj, jutri tam; druga mesta, drugi kraji itd. — to je vse lepo, a baš lepo ni, se od danes na jutri preleviti iz najhujšega farskega nasprotnika v njegovega najboljšega prijatelja in to samo zato, ker mu — "nese". No, kak mož (če ne baša!) prizna celo sam: to mi nese. Škoda, da ne pride Kristus vsaj desetkrat na dan, na ta grešni svet — to bi jim "neslo", samo, da bi lesa ne zmanjkalo. "Kaj hudič, kaj bog, kaj meni trpeči delavec mar, samo, da si zamorem jaz na stroške zadnjih basati svoje žepi in živeti od njih živjev, sicer bi ne bil egoist, pač pa kak zarukan socialist," kliče eleganten gospod — v katerem pomenu, se ne pita — ki ima danes prvo svežo s farjenj, koji zadnji, si da kaj rad pokrivati svojo bučo od strehe kakoga "bordelhausa". "Jolietki" — po klevelandški šeni se ne osramo — je gotovo malce bolj, on se ne čuti z učiteljski-bordel-

ji. Basta, kaj nas briga, s kakim denarjem se kupujejo monstrance za krajijske cerkve, v katerih vladikuje kak — "Kranjec"! Za krstni kamen mu mi tudi gotovo ne gremo kolektat! Dromedar!

RAZNO.

Samomr.

Na pokopališču v Jesenicah se je 26. m. m. ustrelil 33letni delavec Andrej Pesjak. Krogla ga je zadela v srce. Pesjak je izvršil samomor v pijanosti.

Redek lovski plen.

V gozdu na Berivseku je ustrelil 16. m. m. gozdni čuvaj kneza Schoenberg-Waldenburga Jakob Bave velikega divjega prašiča, ki je tehtal 88 kil; zadel ga je v srce, da je bil takoj mrtev. Prašiča so poslali muzealnemu asistentu g. Ferd. Schulzu v Ljubljano, da ga preparira. Zadnji divji prašič na Kranjskem je bil ustreljen l. 1888. v Strugi na Dolenjskem in se sedaj nahaja v deželnem muzeju. Sicer se pa le malokdaj zgube divje svinje na Kranjsko. Razen teh dveh že navedenih slučajev je samo še znano, da so l. 1826. v litijskem okraju ustrelili velikega divjega prašiča.

Parlament v cerkvi.

Piše se "Sl. N." v Ljubljani: Gospod urednik! Če mislite, da ste v svojem cenj. listu osvetlili že vse načine klerikalnega agitovanja, se motite! Kaj bo spovednica, prižnica, mrtvaška postelj itd.? To ni nič! Pri nas jo je pa neki fajmošter drugače "pogruntal"! Tega moža so tam nekje na Vipavskem pijanega vlačili po gostilnah in grabnih, stekel si je tam še drugih "lepih zaslug", tako da mu tukajšnje ljudstvo, ki je o tem zvedelo, nič kaj noče zaupati. Ker tudi vžle vsemu svojemu "diplomatičnemu" prizadevanju ne more priti na konja, občinske volitve so pa pred durmi, izmislil si je kuštni mož nov način agitacije, namreč — parlament v cerkvi! Kaj zato, če ljudje zgube spoštovanje do svetosti cerkve, kaj zato, če je cerkev hiša molitve! Da bi le pri volitvah zmagali! In res so se na njegovo povabilo otrečeno nedeljo popoldne zbrali njegovi župljani v cerkvi, čes, da bode "izpraševanje". Fajmošter je zlezel na prižnico, župljani pa so posedli cerkev in začelo je "izpraševanje". Fajmošter je sprožil več jako zanimih gospodarskih predlogov, med drugimi tudi glede žanikrne poprave občinskih potov, nakar mu je navzoči liberalni župan krepko odgovarjal. Vnela se je splošna debata, ki je bila tembolj "živahna", ker so si nekateri bolj "cagovi" napili malo korajže, čes, da bode fajmoštru pri "izpraševanju" bolj fest povedali! Možakarji so hodili ven po naravnih potrebah ter so si nazaj grede še v cerkvi zapenjali knofe, uganili to in ono, jezili se, malo kleli, sploh je bilo prav fletno. Potem pa so gospod fajmošter "kar tako mimogrede" še prešli na bližajoče se občinske volitve ter toplo priporočali dobre katoliške može. Da debata ni zastala, vprašali so gospod fajmošter večkrat tega ali onega, "no, kako pa vi mislite?" itd. Seveda se razen par liberalnih brezvercev nihče ni upal v cerkvi drugače misliti, kakor gospod fajmošter! Nazadnje so pa gospod fajmošter še razdelili spovedne listke, ki so bili malo latinski, malo pa nemški, slovenski pa nič! Plesnjiv tercijal je vsled tega svojemu sosedu šepnil na uho: "Oh, da bi le "Slovenec" ne izvedel, da so naši spovedni listki latinski in nemški, pa nič slovenski! Precej bi gospoda fajmoštra krepko ožigosal." Pa saj mi ne bomo tega pisali "Slovencu", liberalci pa tudi ne. "Slovenski Narod" je pa že tako z Nemci zvezan! Sosedni tercijal je vsled te tolažbe pobožno prikimal. Pravijo, da so bili gospod fajmošter jako zadovoljni s tem "izpraševanjem" in da upajo na zmago pri občinskih volitvah. Če jih ne bodo nesli? Kakor takrat na Vipavskem iz oštarije? Sicer pa priporočamo "parlament v cerkvi" vsem klerikalcem, ker potem duhovnikom ne bode več treba gesla: "Vun iz zakristije", ampak bodo kar komodnotri ostali! Če bi se našel kak neveren Tomaž, čes, tako se pa že ni godilo v cerkvi, naj pride vprašati na Koroško Belo, pošta Javornik na Gorenjskem.

Arstovan duhovnik.

V Gorici so zaprli duhovnika Engelberta Balchierija iz Leonca-

valva v Italiji. V domovini je izvršil velike sleparije ter zbežal. Dalje časa se je potikal po Svici in Tirolskem, spomladi pa se je preselil v Gorico v mirni zavesti, da ga italijanske oblasti ne bodo iskale v tujini.

Linčan župan.

V Kunešovu pri Zatecu na Češkem so obdolžili kanetje občinskega predstojnika, da je krivično razdelil podporo po ujmah prizadetim. Začeli so se zbirati pred občinsko hišo ter ga skupno napadli z gorjačami in palicami, dokler se je gibal. Nezvestnega so nesli v bolnišnico, toda že med potom je umrl. Uvedla se je obsirna preiskava.

Ženski dvoboj.

V Moskvi sta se bili na sablje Ana Pozadeva, soproga ravnatelja glavne carine in gršč. Katarina Vigrjen, slikarica. Prva je 31, druga 29 let stara. Vzrok dvoboja je delikatne naravi. Gospica Vigrjen je bila namreč zaročnica nekega mladega odvetnika, ki pa se je zadnji čas strastno zaljubil v gospo Pozadevi ter popolnoma zamemil svojo zaročenko. Gospica Vigrjen je vsled tega gospe Pozadevi javno očitala, da ji je ukradla zaročnika. Pozadeva je bila huda ter vrgla svoji nasprotnici rokavico pod nogo. Pri dvoboju je bila gospa hudo ranjena, dočim slikarica ni dobila rane. Protivnice se nista pomirili.

Zverska pohotnost.

Tri tedne je trajala porotna obravnava v malem španskem mestu Don Benito zaradi strašnega umora dveh žensk. V vasi blizu mesta je živela neka vdova s svojo edino, nenavadno lepo hčerko Ines. Lepo Ines so obkroževali vsi moški, med njimi tudi pohotnež Carlos Garcia de Paredeš, ki je bil iz odlične, bogate rodbine, toda grdi pijanec in pohotnež; nadalje starejši cinik Castejan. Oba sta zasledovala lepo deklico s ponudbami in grožnjami, toda zaman. In ta dva pohotnika sta se združila ter sklenila, udreti ponoči v hišo ter si s silo vzeti, kar jima je krepost odrekala. Zvezala sta se z nočnim čuvajem. Čuvaj je ponoči sklical mater, naj mu da kozarec vode, nakar sta skriti pohotneža planila v hišo, pobila mater, ki jima je postavila pot, ter vlomila v spalnico hčerke. Hotela sta jo posiliti, toda deklica se je branila obupno, vsled česar sta se pohotneža tako razkačila, da sta deklico z noži razrezala. Vsa dežela je bila nad toliko krvoločnostjo razburjena, a dolgo časa niso mogli zaslediti zločincev. Obsojena sta bila na smrt ter so ju zadavili.

Mesto se pogreza.

Mesto Motierweil na Škotskem se pogreza od pretrečnega petka v zemljo. Cel okraj se je pogreznil tako naglo, da so prebivalci jedva imeli čas, rešiti golo življenje. Od tedaj se pogreza polagoma hiša za hišo. Zidovje, kolikor se ga ni popolnoma porušilo, je dobilo take razpoke, da si ne upa nihče v njem stanovati. Tudi mestna hiša se je deloma porušila, a veliki stolp mestne cerkve se je popolnoma nagnil, da si nihče ne upa iti mimo njega, ker se bo vsak trenotek zrušil. Ves južni del mesta je uničen in prebivalstvo je zbežalo v severni del, kjer so tla trdna.

Papežev "Motu proprio".

"Osservatore romano" je priobčil dne 18. m. m. papežev "Motu proprio", to je ukaz vsemu katoliškemu svetu. Papež naznanja, kako mora biti v javnih zadevah delovanje katolicizma. Povdarja, da mora katoliška cerkev varovati pred vsem sedanji socialni red, ki je delo Boga, in kdor hoče vstvariti enakost, tisti razdira božji red. Volja božja je, tako pravi papež, da so eni knezi, drugi podaniki, eni bogati, drugi revni, eni gospodje, drugi služabniki, eni učeni, drugi nevedni. Kdor poskuša odpraviti to, da so eni premožni, drugi pa ne, tisti greši proti božji pravičnosti. Krščanskim socialistom ukazuje, da se ne smejo vtikati v politiko pa tudi ne stremiti za političnimi cilji. Kršč. socialistom v Italiji prepoveduje se izrečeno udeležbo pri volitvah. Vsi katoliški pisatelji morajo svoje spise predlagati škofom v odobrenje in se ravnati brez pritožbe po škofovskih ukazih. Papež prepoveduje, da se govori glede socialnega vprašanja o kakih pravih revežev, marveč se sme pisati le o usmiljenju. Njegov ukaz morajo imeti posvodi, kjer obstojijo kato-

liška društva, in pa vsi katoliški listi ga morajo priobčiti, ker sicer jih zadene interdikti.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

Da pa bo dovelj znakov, zato ima inkvizitor svoje volume, brezbožne, brezvestne, zavržene ljudi. Ti morajo vse življenje vbovo Gajo preiskati, da kaj iztaknejo, kar bi nezaprni ljudje mogli tolmačiti kot čarovništvo. Ako je potem se kaj taci, ki Gaji že prej niso bili naklonjeni, nastopijo ti, premeje U v X in vsak kliče: proti Gaji govore težki indiciji. Na to se Gaja trpinči. Kajti pri tem procesu ni dovoljen noben zagovornik in nobena obramba. Čarovnija — pravijo — je izjemno hudodelstvo, je grdobija, za katero ne veljajo procesni predpisi da, če se najde kdo kot zagovornik ali če kdo gosposko opozori, naj postopa previdno, postane sam sumljiv čarovništva. Tako utihnejo vsaka usta in vsa peresa obstanejo; nihče se ne upa kaj govoriti ali kaj pisati.

Nadalje poroča Friderik Spree v svoji knjigi "Cautio criminalis".

"Ako obdolžena Gaja taji, potem velja, da je trdovratna; ako se dobro zagovarja, pravijo, da bi se ne mogla dobro zagovarjati, če bi ne bila čarovnica..."

"Predno se jo trpinči, pregleda rabelj njeno nogo nato natančno, če se ni s čarovnijo naredila neobčutno. In da bi nič ne ostalo skrito, jej postrežejo in posmoldo lase povsod... Inkvizitorji škofov in prelato so v tem pravi mojstri..."

"Ali prizna ali neprizna, to je vsejedno. Ako prizna, je stvar jasna in usmrte jo; ako ne prizna, jo trpinčijo drugič, tretjič, četrtič... Ako med trpinčenjem zviija oči ali pa če gleda kakor otrpela, so to novi dokazi proti nji. Če zviija oči, pravijo, da se ozira po hudiču, če gleda kakor otrpela, pravijo, da ga že vidi..."

"Obtoženi mora biti kriv." Za inkvizitorje bi bila sramota, če bi koga iz zapora izpustili. Kdor je v ječi, mora biti kriv, po pravici ali po krivici. V tem pošiljajo k ubogim jetnikom nasilne duhovnike, ki so jetnikom dostikrat nadležnejši kakor sam rabelj. Ti duhovniki trpinčijo vbovo žensko tako dolgo, da mora priznati, da je čarovnica, čes, da sicer ne bo izveličana."

"Kadar premišljam o tem, kar sem gledel trpinčenja videl, čital in slišal, ne morem reči drugega, nego da trpe skoro vedno nedolžni... Marsikdo gre rajše v smrt, da se reši strašnega trpinčenja... Mnogi priznajo, da so kaj storili, česar niso storili; priznajo, kar jim reko tisti, ki jih izprašujejo."

"Ko bi bili spovedniki blagosretni po izgledu svojega Gospoda in učeniha, Kristusa, ko bi se odpovedali svoji strasti bi kmalu spoznali, koliko nedolžne krvi prelivajo."

"Kdo pa sili oblastnije, da preganjajo čarovnice? Pred vsem so to duhovniki in prelaje, ki vse svoje življenje v svojih celicah in sobah spintizirajo; ki ne vedo, kako se po svetu godi; ki se sramujejo, obiskovati ječe in zapore ter govoriti z rezevi."

"Duhovniki ne delajo pri sodnikih, pri komisarijih, paznikih, rabeljnih in biričih nič drugega, kakor da jih ščejuje brez prestanka, naj nadaljujejo s trpinčenjem itd."

Pretekli teden obiskal nas je v našem uredništvu dr. Martin Ivec, prvi in edini slovenski zdravnik v Ameriki. Izdelal je vse študije z odklino in bil priznan izvrstnim zdravnikom. Kakor nam je povedal naš cenj. rojak, se bo v kratkem naselil v naši sredi, tu v Chicagi, v bližini 18. ceste in Centre Ave. Rojakom toplo priporočamo že sedaj dr. M. Ivec, koji je vrl rodoljub in čuti za delavcem. Nasemu slovenskemu doktorju pa iskreno čestitamo k njegovemu uspehu.

Artistiško delo.

Danos smo prejeli Trinerjev stenski kolodar za leto 1904. Elegantno delo artistike, obstoji iz dveh krasnih slik. To originalno delo je iz rok Fr. Aug. Fettyl-a in nad, krijuje vse dosedanje znamenke. Ta kolodar bo gotovo v okrasbo vsake hiše, ali pisarne. Kdor pošlje 10c v oznakah, dobi kolodar poštno prosto, od Jos. Trinerja, izdelovalca zdravilnega grenkega vina, 799 Soj Ashland Ave., Chicagi, Ill.

PROF. DR. E. C. COLLINS,

Je več let naj bolj priljubljeni zdravnik Slovencev v Ameriki.

Hvali se ga od dne do dne, povsodi se ga čisla in spoštuje občuduje njegove znanje (zmožnost) njegova stroga vestnost, in dobitostje.

Njemu ni potreba priporočila, ko tisoč slučajev ozdravljenja početi čujejo njegovo ime.

Pri njemu se oglašajo pismeno in osobno v enem dnevu več bolnikov, ko pri istih, kateri njegov sistem posnemajo v enem letu.

Skušnja naredi mojstra. Njegova neizmerno razširjena zdravniška skušnja napravila ga je mojstrom zdravnikom in vestno izpolnjenega svojega poklica utrdila je ugled njegov pri zdravniškemu znanstvu sveta in pri svojih zdravniških sodrugov.

Zanemarjenje prehlajenja je posledica da večji del bolnikov umerje.

Od prehlajenja nastane unetje prsnih mrež, reumatizem, neuralgija, katar, bedičnih bolezen, med tem najhujše jetika.

Da Vaše prehlajenje ne bi imela hujše posledice, obrnite se takoj na tega slavnega zdravnika.

On ozdravi ledične bolezni z posebno skušnjo, zanemarjenje te bolezni je prosto rečeno samomor. Ledična bolezen okuži urin (vodo) in ima grozno posledice, njegov sistem ozdravljenja pomaga odločno tej bolezni, bolečnam v hrbtu, bodenje na straneh, bolečine v kovku, otekel obraz, vodenica, močno gnjanje na vodo, bolezen na mehuru in druge slične pojave.

Živene bolezni ozdravi on z neprekosljivo ročnostjo in temeljito. Kdor od poslednih teh bolezni trpi, to je nemirno spanje, razburjenost, slabost, in onemoglost kakor tudi na k'avernosti, razdraženosti, slaboumnost, glavobol, šumerje ušes, kakor na drugih od te bolezni nastajajoče, trpi naj se takoj obrnite na Professor COLLINSA predno da o njegova bolezni se razširi in neozdravljiva postane, osobito žene morajo na to paziti.

Moške spolne bolezni v raznih pojavih, ženske spolne bolezni, maternične bolezni, želodčne, plučne, jeterne, srčne, zunanje in unanije bolezni, ozdravi Professor COLLINS boljše, hitrejši in temeljiteji kot drugi.

Obvarujte se posnemovalcev sistema Professor Dr. COLLINSA katerih je sedaj mnogo nastalo. Professor COLLINS je pripravljen za kakšni kateri si koli namen ali kakemu potrebnemu Slovincu ali Slovenci \$1000 izplačati ako mu zamore dokazati, da ti tako zvanji glavni ravnatelji ali imejtelji istih asociosnov institutov ali zdravstvenih zavodov (objavljajo v raznih listah). Ti takozvani glavni ravnatelji ali posestniki od istih zdravniških zavodov niso nič drugega kakov spekulanti z malo plačo nastavljeni zdravniki.

Ne dajte se v roke takim — Slovinc.

Vse objave elektrinih pasov in electro-magnetičnih zdravilnih metodov so humbug. Podrobno o temu nečemo govoriti, ker dobro vemo kdor je to poskusil se je sam osvedočil da je vse humbug in iskoničenje ubozeza delavca.

Professor Dr. Collins je imejtelj tega zavoda vže 21 let on je še danes na krmilu tega zavoda. On je samostojni lastnik in predstojnik zdravnik tega zavoda; on je osobno odgovoren za vsa dejanja in občue z bolnikom natančno in vestno in to je njemu pripomoglo da je postal slaven, priljubljen in občno čislan zdravnik pred svojim sovrstnikom. Ne poslušajte nikogar in ne omagujte Slovinci ako ste bolni ako trpite na bodiskoji bolezni pošite ali pridite osobno k:

Prof. Dr. E. C. COLLINS,

140 W. 34th Street, New York.

Za bolnike kateri hočejo osobno govoriti z njemu naj pridejo: ob delavnikah od 10 ure zjutraj do 1 ure popoldan; od 2—5 ure popoldan; ob nedeljah in praznikih, od 10 ure popoldne do 1 ure popoldne. V torkah in petkah tudi od 7—8 ure zvečer.

ROJAKOM

Potujočim in tukaj bivajočim, p'poročam svoj novi, lepo urejeni

"SALOON"

Kjer točim vedno sveže pivo, razn fina vina in likerje. Postrežba to na, samo z unjskimi smotkam Biljar v hiši. Potniki dobe oedn prenočišče.

Za obilen posej se c. rojakom priporoča

Leonard Puh lastnik

9350 Avenue N.S. CHICAGO, ILL.

NARODNA DVORANA

587 S. Centre Ave.

je Slovanom najbolj priljubljena za vsakojake veselice, predavanja, ples, zborovanja itd. Nadalje priporočam slovenskemu občinstvu svoj lepo urejeni "SALOON",

JOSEF OBORNY, lastnik.

Ako hočes imeti fine slike, idi k fotografu

LIEBICH-u

80-86 Euclid Ave. Cleveland, Ohio.

"DELAVSKI DOM"

PHIL BAST LASTNIK,

535 Blue Island Ave., CHICAGO, ILL.

Tu najde vsak posameznik postrežbo, kakorino narekuje bratski socializem. Veliki posebni prostori za skupščine in društva na razpolago.

URBAN BRO'S

ogrebzniki.

393 W. 18th St. Chicago, Ill. CENA IN DOBRA POSTREZBA

Pozor!

Kaj pastiš od nevednih zobo-zdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pust si jih zaliti s zlatom ali srebrom kar ti za vselej dobro in po najniž ceni napravi

B. K. SIMONEK

ZOBOZDRAVNIK

644 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL. Telj: Morgan 434

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. Pisal F. R. L.

Topla pomladanska noč je leta 1904, objemala Zatičino in njeno okolico. Božji mir je ležal na zemlji, na katero je mesec razlival svojo nežno svetlobo in poben glas ni motil vladajoče tiho. Bila je noč, kakor ustvarjena za vasovanje.

Po poti, ki je tekla od graščine Smreka — ležeče skoro tik Višnje gore — je počasnih korakov stopal vitez, kakih 20 let star mladenič, Andrej Rovani, praporščak zatiškega opata, mogočnega g. Albertusa pl. Lindečka. Rovano očje je bil oskrbnik graščine Smreka in sin se je bil prišel ta dan posloviti od nje, ker ga je opat mislil v važni zadevi poslati do celjskega grofa Hermana, takratnega deželnega glavarja kranjskega. Sedaj se je Andrej vračal v samostan, ali ne naravnost. Sredi pota je bil krenil v stran in je po poljskih stezah korakal proti griču, na katerem je stala majhna kmetijska kočica. Pokuril je svoje korake in kmalu je stal pri samotni hišici, kjer se je stisnil v senco in, krepko držeč svoj kratki meč v roki, pazno premočil vso okolico, če je pač sam in če ga nihče ne vidi.

— Nikogar ni — vse spi, je dejal sam sebi in spravljal ostri meč v nožnico, potem pa se pritisnil k oknu na koncu hiše in rahlo potrkal na desko, ki je nedomestovala v progo. Kmalu se je deska odmaknila in dvojice temnih oči je pogledalo, kolo da je pozni klicatelj.

— Ah — Andrej, je vskliknilo dedke pri oknu. Takoj odpre:

Andrej Rovani je stopil k vratom, ki so se hitro nato odprla in za njim ravno tako hitro zaprla.

— Moja ljuba Polonica — je šepnil Andrej, ko je vstopil v temno vežo in pritisnil k sebi trepetajoče dekletko, ki se je pa hitro izvilo iz njegovega objema in ga potegnilo za seboj v sobo. Tu je bila med tem siva stara žena užgala tresko in jo vtaknila med dva tramova.

— Hvaljen Jezus — je pozdravil Rovani, stopivši v sobo.

— Na vekomaj — amen, je odvrnila starka zlovoljno. Zakaj pa prilijate tako pozno ponoči? Kaj bi rekli ljudje, če bi vedeli za vaše obiske. Še sežgati bi me dal vaš premilostni gospod opat kot čarovnico, češ, da sem vas zagovorila...

— Bežite, mati, se je smejala Rovani. Ko bi premilostni gospod opat vedeli za moje obiske v vaši koči, bi kaj uganili, da niste vi čarovnica, marveč to-le drobno dedke in da me ni zagovorila, nego začarala s svojimi temnimi očmi.

Rovani je sedel k ognjišču in potegnul Polonico poleg sebe, starka pa je sedla na nasprotno stran in černo opazovala zaljubljenca dvojico.

— Ta ljubezen ne prinese sreče, je kakor sama sebi mirnala starka. — Zakaj ne? je d. n. t. vprašalo dedke in se tesneje privleče k zelenemu mladeniču, ki ji s toliko ljubeznijo položil roko okrog vratu.

— Iz samostana sta doslej prišla samo žalost in nesreča med ljudi. — Ali saj jaz vendar nisem menih, je zaklical Andrej, jaz sem navaden služabnik gospoda opata.

— Pustite to službo! Kdor služi krivici in nasilstvu, je sam krivičnik in nasilnik. Če bi vi imeli poštene namene s Polonico, bi ostali pri očetu in morda postali oskrbnik — tako pa ste samostanski vojak, iz katerega ne bo nikdar nič.

Nevolja Polonice babice ni spravila Andreja ob dobro voljo. Glasno se je zasmejal in veselo rekel:

— Mati — kar ste povedali so samo prazne besede. Če bi ostal pri očetu na Smreki, bi pač postal kdo ve kdaj njegov naslednik, kot praporščak zatiškega opata pa je le treba prilike, da se kako odkliknem in hitro postanem oskrbnik ali pa še kaj več. Ravno sedaj pojdem do grofa celjskega z važnimi poročili in če dobro opravim, dobiš lepo nagrado. Ali mi zaupaš, Polonica, se je obrnil Andrej do svoje izvoljenke in ji globoko pogledal v oči.

— Zaupam ti, Andrej, je odgovorilo dedke, Bog ti daj srečo, da kmalu dosežeš svoj namen.

— Le nikdar ne zidajte na opatove obljube, se je zdaj zopet oglašala starka. Samostanski gospodje so že veliko obljubovali, pa so še vselej svojo besedo snedli. Samostanci samo grabijo in izsesavajo enas siromake, ki v revščini umirajo. Sami žive v izobilju in v razkošju, potratno in razvada.

— Babica, ne govorite tako. Samostanski gospodje so vendar božji namestniki.

— Pa hudičevi zavezniki, je trdil in sovražno dejala starka. Krivice, ki so jih storili na našem ljudstvu, kriče do neba in pride dan, ko se bodo strašno maščevali. Nekajkrat je božja kazen že zadelja te imobneže.

— Kdaj neki? je porogljivo vprašal Andrej.

— Vi tega seveda ne veste, je odgovorila starka. Mladi ste še in v samostanu takih reči ne slišite. Toda jaz sem mnogo slišala in tudi mnogo doživela.

— Če kaj veste — pa povejte, je dejal Andrej, da bom tudi jaz vedel in se znal ravnati.

Starka je prizgala novo tresko in primaknila svoj sedež k Rovano. potem pa skoro šepetaje jela pripovedovati:

— Svoj čas je bil v samostanu neki Konrad za opata. Moj stari oče ga je dobro poznal. Konrad II. je bil, krut in neumljen človek, ki je storil veliko strašnih krivic. Več ko sto let je tega, ko je divjal po teh krajih. A zadelja ga je božja kazen. Njegov zavetnik Albertus Goriški ga je napadel in premagal. Zvezal ga je z vrvmi in ga bosonogega, na pol golega gural iz Zatičine v Ljubljano in od tam na Goriško. In ko ga je gural od tod, so ljudje drveli iz vseh koč, so pljuvali na opata, ga suvali in tolkli po njem s palčami in kosami in ubili bi ga bili kakor psa, da niso zavetnikovi hlapič branili opata z orožjem.

— Strašno, je dihnila Polonica, Rovani pa je pristavil: Prav se mu je zgodilo.

— Da, prav se mu je zgodilo, je nadaljevala starka.

— In kdaj je prst božji še zadel samostan? je vprašal Rovani. Saj ste rekli, da se je to večkrat zgodilo.

— O, da, večkrat. Moj stari oče je vedel dosti takih stvari, a jaz nisem vsega zapomnila. Ali sem pa tudi že pozabila. Zadnji kmetijski punt pa mi je ostal v spominu. Kakih štirideset let je tega, kar so se kmetje spuntali. Opat in menih s so jih strašno trpinčili in zatirali in izsesavali. To so bili hudi dnovi. Nekaj menihov so kmetje ubili in užgali nekaj samostanskih hiš, a prisiljeni so bili, da so se udali. Opat jim je obljubil, da bo konec vsem krivicam in da ne bo nihče kaznovan zaradi punta. Koj pa so se kmetje razšli, začelo se je maščevanje. Grozovito so ravnali z nami in — tu je starka povzdignila svoj glas — tvoj oče, Polonica, je bil tudi žrtev opatove maščevalnosti.

— Moj oče? je vzkliknilo dedke vse preplašeno. Kako to?

— Vrgli so ga v ječo — ti si bila ravnokar na svet prišla — in imeli ga zaprtega dolgo mesecev. V ječi si je nakopal strašno bolezen. Komaj so ga izpustili, ga je že porabala smrt. Jaz ti tega doslej nisem povedala iz usmiljenja. Sedaj pa, ko imaš znanje s samostanskim človekom, nisem mogla več molčati. Če nečeš slušati mojega svarila — se boš še bridko kesala.

V sobi je zavladala tišina. Slišalo se je samo zadušeno Polonice inhte nje. Starka je čelo oprla ob dlan svoje roke in gledala srepo predse v tla, Rovani pa se je zamišljeno igral s svojimi širokim klobukom.

Končno je vstal in se ljubeznivo poslovil od Polonice. In tudi starki je dal dobro besedo.

— Mati, je rekel — če je tudi vse res, kar ste rekli, kaj to meni očitata. Božja zapoved je, da naj vsakdo zvesto služi svojemu gospodarju. To zapoved izpolnjujem. Krivice nisem storil še nikomur in je ne bom in zato imam mirno vest in lahko srce. Če je božja volja, pride kmalu ura, ko pojdemo vsi trije od tod v miren kraj, kjer bomo živeli v sreči in v zadovoljnosti.

— Naj se zgodi volja božja, je dejala starka — a meni se zdi, da vidva ne bodeta nikdar mož in žena, in da vaju spravi ta ljubezen samo v nesrečo.

Rovani je odšel v jasno pomladansko noč. Besede Polonice babice so mu nekaj časa prav močno težile srce, a pregledal je naposled vse črne misli in obšla ga je zopet mladenička brezskrbnost in zaupnost. In ko je prišel do ovinka, od kod e š: enkrat zavrli samotno kočjo na griču, je zaukal tako, da se je razlegalo daleč na okoli, potem pa prepelje veselo fantovsko pesem hitel proti samostanu.

— Listnica uredništva. — F. J., Cleveland, O. List stanoza vse leto \$1.50; pogledajte na drugo stran.

Naš dom.

Domovje ne sme biti mišljeno kot prostor, kateri naj bi se uporabljalo samo za jed in spanje, marveč kot prostor, kateri se vzdržuje v svoje osobno spoštovanje, kjer delujejo otroci pravo podlago morale, ljubezen do dela in veselje do lepega družinskega življenja. Vsaka oseba, katere spada v dotično družino, mora biti vsak čas pripravna pomagati drugi, v slučaju kake nevarnosti, bolezni ali izgubi zdravja, katero zadnje se vzdržuje najbolj s Trinerjevim ameriškim zdravilnem grenkem vinu, ako je to redno in pravočasno rabljeno. Trinerjevo vino je iz pravega čistega grozdja, pomešano s cvetjem in koreninami, pripoznanimi kot izvrstno zdravilno bogatstvo. Ono regulira pravilno prebavljenje jestvin, katere razdeli pravilno po vsem telesu; čisti in napravi novo, močno kri in je prva glavna naravna pomoč za pomnoževanje iste in ojačenje mišic. V vseh zmenšnjah želodca dela točno in pravilno, povzročuje slast do jedil in daje mirno spanje. Dobi se v vseh lekarnah in dobrih gostilnah ter pri izdelovalcu Jos. Trinerju, 799 South Ashland Ave., Chicago, Ill.

Društvene vesti.

Društvo sv. Petra in Pavla Pozivlja vse svoje ude, da se zanesljivo udeležijo zborovanja vsakega 13. v mesecu v dvorani na S. Santa Fe Ave. st. 1207 PUEBLO, COLO.

Bratsko društvo "SOKOL" spadajoče k J. S. K. J. ima svoje redne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v društveni dvorani na 502 S. Santa Fe Ave. Društveni zdravnik je Dr. Chr. Argyr na 1210 Berwind Ave.

K mnogobrojnem pristopu v čilo društvo vabi vljudno ODBOR. PUEBLO, COLO.

Slovensko podporno bratsko društvo "SOKOL" v Clevelandu, O. ima redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v "union dvorani", na St. Clair St. Društveni zdravnik je dr. Kehrs. Kdor hoče pristopiti k društvu naj se zgleda pri Jacob Hočvarju 35 Diemer Street, ali pa pri Louis Recherju St. Clair St. 1223. Bratje agitirajte v prid društva! ODBOR.

Svoji k svojim!

Naravna kalifornijska vina na prodaj. Pridetek farme Hill Girt Winery. Dobro črno in belo vino po 35 do 45 centov galon; staro belo ali črno vino 50 centov galon; risling 55c. Kdor kupi manj kot 50 galonov vina, mora dati \$2 za posodo.

Drožnik po \$2.25 do \$2.75 gal.; slivovc po \$3 gal. — Pri večjem naročilu dam popust.

V mnogobrojna naročila se priporočam

STEFAN JAKŠHE
Box 77 Crockett, Cal.

500 mož potrebuje za Rainerjevo pivo in Bourbon Wiskey piti, fine smokke kaditi in se veseliti.

ANTON KRIZE,
OAT HILL, NAPA CO. CAL.

Tako tukajšnjim, kakor tudi skozi ali v Omaho potujočim rojakom priporočam svoj veliki "SALOON". Lepe sobe za prenočišče; postrežba točna in cenja.

Do mene najde vsak lahko sam. S KOLODVORA ŠTIRI "BLOKE" naravnost navzdol IN PRIMENI JE.

Anton Schweiger,
1002 S. 13th St. OMAHA, NE.

Čež Colorado in Utah.

The Denver & Rio Grande and the Rio Grande Western železnica vozi z različni železniškimi oddelki na vse strani čez Rocky Mountain hribe. Zraven te črte, ima še dve drugi glavni progi, kakor "The Scenic Line of the World" in "The Great Salt Lake Route", med Denverjem, Salt Lake in Ogden. Vozi pa čez Leadville, Canon of the Grand River in Glenwood Spring, ali pa čez Marshall prelaz, Black Canon in Gunnison. Najboljša pot za turiste in druge v Salt Lake City, Ogden in San Francisco. Gotovo ti je v tvojo korist, ako kupiš pri nas tiket (vozni listek) in to lahko po eni črti tje in po drugi nazaj.

Piši na
S. K. Hooper, G. P. & T. A.
Denver, Colo.

Besede so po ceni.

Mnogo se čita o raznovrstnih izdelovanjih, imenovanih "Grenko vino". Želimo torej vsakogar resno opozoriti, da imamo tu samo jeden zanesljiv, izviren izdelek zdravniške vrednosti:

Trinerjevo zdravilno grenko vino

(Triner's American Elixir of Bitter Wine)

Vsak ve, da je velika razlika v raznih vinih. Trinerjevo je delano iz naboljšega, izbranega grozdja in najboljših, nalašč za to izbranih in importiranih zelišč in korenin.

Bolehate li na želodcu?
Čutite holozen na črevih in jetrih?
Vas boli v križu, ali imate glavobol?
Imate slabo slast?
Ne morete dobro spati?

Trinerjevo zdravilno grenko vino, vas boče zanesljivo ozdravilo.

Dobi se v vseh lekarnah in dobrih gostilnah.

Pijte samo Trinerjevo grenko vino in ne bojte sepotem bolezni, ker napravilo vas bo močne, vaše žene in hčere lepe, vaše otroke okrogle in zdrave.

JOSIP TRINER,

799 South Ashland Ave. Pilsen Station CHICAGO, ILL.

Ne dovolj nobenemu businessmanu, da bi ti usilil kako nevrudno ponarejeno vino; ako ti da kaj drugega kot izvorno Trinerjevo vino, delale to iz dobičkarije, ker pri ponarejenim skupi več denarja. Trinerjevo vino mu da malo dobička, a mu pridobi dobre prijatelje.

Somišljeniki naročite in priporočite "GLAS SVOBODE"

Anton Sukle

PUEBLO, COLO 604 S Santa Fe.
Priporočam svoje gostilno, kjer točim vedno sveže pivo in žganje.
TELEFON 692 Red in 373 Black

JOHN FERBEZAR

229 S. Santa Fe Ave. PUEBLO.
Priporočam rojakom svojo novo, epo urejeno gostilno, kjer točim vedno sveže Walterjevo pivo. Izvrstno žganje in fine smokke na razpolago.

Nazdar rojaki!

Slovencom in drugim bratom Slovanom priporočam svoj lepo urejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smokke na razpolago.

Potniki dobe pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priporočam
MARTIN POTOKAR,
564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon števil. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, John Keštelca.

FRANK BERNIK

GOSTILNICAR NA:
9178 Harbor Ave. & 9002 Strand
South Chicago, Illinois

POZOR SLOYENCI!

Spodaj podpisana naznanjava p. n. občinstvu da sva na 129 S. Genesee St. Waukegan, Ill., odprla veliko novo prodajalnico, preskrbljeno z različno, množestvenilo robo. Imava v zalogi raznovrstno moško obleko, klobuke, spodnjo obleko, čevlje, rokavice, nogavice, srajce, ovratnike, zapestnike. "Overalls" in "Jumpers"; ter vse vrste obleke, spadajoče v to stroko.
Z VELESTOVANJEM KOŠICEK IN STEFANIC
129 South Genesee Str. Waukegan, Illinois.

Obrnite se zaupno na nas

kadar hočete odpreti saloon ali se zmeniti za pivo.

Lahko govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izborna pivo je po evropsko kuhano, tako, da bodele vselej delali dobro kupčijo.

Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte nam, in kar bodele dobili hitri odgovor. Imamo pivo v sodčih in izvratno ležano pivo (Lager-Beer) v steklenicah.

Tel. Canal 967 **ATLAS BREWING CO.** 21. & Blue Island Ave.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državnih, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenem "saloonu" vedno sveže najfinije pijače "atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smokke na razpolago. Vsaemu v zabavo služijo dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.
Za obilen obisk se vljudno priporočam:

MOHOR MLADIC
617 S. Center Ave. blizu 19 ulice CHICAGO, ILL.

"GRAD ZAGREB"

je najstarejši hrvatski "SALOON" na zapadni strani mesta Chicaga. Postrežba izvrstna; fino pivo, liker, smokke in biljard na razpolago.

ALOIS PAUSE lastnik,
314 W. 18th St. CHICAGO, ILL.

AMERI. KI ODVFTNIK IN IZ. TIRJALEC.

Zastopnik pri vseh sodnih. Istirja plače in dolgove.

Urednje: dopoldne od 9. do 10. ure in zvečer od 8. do 9. ure

539 W. 18th St. & 166 W. 19th St.
TELEFON 1714 LOOMIS

J. Slajs, konstabler in okrajni notar.